

Zbornik sudske prakse

Predmet T-262/15

**Dmitrij Konstantinovič Kiselev
protiv
Vijeća Europske unije**

„Zajednička vanjska i sigurnosna politika – Mjere ograničavanja s obzirom na djelovanja kojima se podriiva ili ugrožava Ukrajina – Zamrzavanje financijskih sredstava – Ograničenja u pogledu ulaska na državna područja država članica – Fizička osoba koja aktivno podupire ili provodi djelovanja kojima se podriiva ili ugrožava Ukrajina – Obveza obrazlaganja – Očita pogreška u ocjeni – Sloboda izražavanja – Proporcionalnost – Prava obrane”

Sažetak – Presuda Općeg suda (deveto vijeće) od 15. lipnja 2017.

1. *Međunarodni sporazumi – Sporazum o partnerstvu između Europskih zajednica i Rusije – Mjere potrebne za zaštitu ključnih sigurnosnih interesa jedne stranke – Vrijeme rata ili ozbiljne međunarodne napetosti koja predstavlja ratnu prijetnju – Pojam – Djelovanja Ruske Federacije s obzirom na situaciju u Ukrajini 2015. i 2016. – Uključenost – Obveza prethodnog izvješćivanja odnosno savjetovanja – Nepostojanje*

(Sporazum o partnerstvu između Europskih zajednica i Rusije, čl. 99. st. 1. t. (d))

2. *Akti institucija – Obrazloženje – Obveza – Doseg – Mjere ograničavanja donesene protiv određenih osoba i subjekata s obzirom na stanje u Ukrajini – Zabrana ulaska i prolaska kao i zamrzavanje financijskih sredstava – Obveza priopćavanja obrazloženja zainteresiranoj strani istodobno s donošenjem akta koji joj nanosi štetu ili neposredno nakon njega – Granice – Sigurnost Unije i njezinih država članica ili vođenja njihovih međunarodnih odnosa – Odluka donesena u kontekstu poznatom zainteresiranoj osobi koji mu omogućava da razumije doseg mjere koja se na nju odnosi – Dopuštenost sažetog obrazloženja*

(čl. 296. st. 2. UFEU-a; Povelja Europske unije o temeljnim pravima, čl. 41. st. 2.; odluke Vijeća (ZVSP) 2015/432, 2015/1524 i 2016/359; uredbe Vijeća 2015/427, 2015/1514 i 2016/353)

3. *Zajednička vanjska i sigurnosna politika – Mjere ograničavanja protiv određenih osoba i subjekata s obzirom na stanje u Ukrajini – Zabrana ulaska i prolaska kao i zamrzavanje financijskih sredstava – Aktivna potpora djelovanjima i politikama kojima se podrivaju ili ugrožavaju teritorijalna cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine – Pojam – Medijska potpora koju je pružio direktor novinske agencije koju smatra „unitarnim poduzećem” Ruske Države – Uključenost*

(Odluke Vijeća (ZVSP) 2014/145, čl. 1. st. 1. t. (a), i čl. 2. st. 1. t. (a), 2015/432, 2015/1524 i 2016/359; uredbe Vijeća br. 269/2014, čl. 3. st. 1. t. (a), 2015/427 i 2015/1514 i 2016/353)

4. *Tužba za poništenje – Razlozi – Nepostojanje obrazloženja ili njegova nedostatnost – Tužbeni razlog različit od onog koji se odnosi na materijalnu zakonitost*

(čl. 263. i 296. UFEU-a)

5. *Europska unija – Sudski nadzor zakonitosti akata institucija – Mjere ograničavanja poduzete s obzirom na stanje u Ukrajini – Doseg nadzora – Dokaz utemeljenosti mjere – Obveza nadležnog tijela Unije da u slučaju osporavanja dokaže osnovanost razloga iznesenih protiv predmetnih osoba ili subjekata*

(Povelja Europske unije o temeljnim pravima, čl. 47.; odluke Vijeća (ZVSP) 2015/432, 2015/1524 i 2016/359; uredbe Vijeća 2015/427, 2015/1514 i 2016/353)

6. *Zajednička vanjska i sigurnosna politika – Mjere ograničavanja protiv određenih osoba i subjekata s obzirom na stanje u Ukrajini – Zamrzavanje financijskih sredstava fizičke osobe koja aktivno podupire djelovanje ili politike koje podrivaju ili ugrožavaju Ukrajinu – Ograničenje prava slobode izražavanja – Povreda načela proporcionalnosti – Nepostojanje*

(Povelja Europske unije o temeljnim pravima, čl. 11. i čl. 52. st. 1.; odluke Vijeća (ZVSP) 2015/432, 2015/1524 i 2016/359; uredbe Vijeća 2015/427, 2015/1514 i 2016/353)

7. *Sudski postupak – Akt kojim se pokreće postupak – Formalni zahtjevi – Određivanje predmeta spora – Sažeti prikaz iznesenih razloga – Istovrsni zahtjevi za prigovore navedene u potporu tužbenom razlogu – Javnopravna narav – Ispitivanje koje sud Unije obavlja po službenoj dužnosti*

(Poslovnik Općeg suda, čl. 76. t. (d))

8. *Zajednička vanjska i sigurnosna politika – Mjere ograničavanja poduzete s obzirom na stanje u Ukrajini – Zamrzavanje financijskih sredstava – Prava obrane – Obavješćavanje o inkriminirajućim dokazima – Kasnija odluka kojom je tužiteljevo ime zadržano na popisu osoba obuhvaćenih tim mjerama – Nepostojanje novih razloga – Povreda prava na saslušanje – Nepostojanje*

(Povelja Europske unije o temeljnim pravima, čl. 41. st. 2. t. (a); Odluka Vijeća (ZVSP) 2015/432; Uredba Vijeća 2015/427)

9. *Pravo Europske unije – Načela – Prava obrane – Mjere ograničavanja donesene protiv određenih osoba i subjekata s obzirom na stanje u Ukrajini – Zamrzavanje financijskih sredstava – Pravo na pristup dokumentima – Prava koja su uvjetovana podnošenjem odgovarajućeg zahtjeva Vijeću*

(Povelja Europske unije o temeljnim pravima, čl. 41. st. 2. t. (a); Odluka Vijeća (ZVSP) 2015/432; Uredba Vijeća 2015/427)

1. Što se tiče situacije u Ukrajini u ožujku i rujnu 2015., te u ožujku 2016., može se smatrati da su djelovanja Ruske Federacije „rat ili ozbiljna međunarodna napetost koja predstavlja ratnu prijetnju” u smislu članka 99. stavka 1. točke (d) Sporazuma o uspostavi partnerstva između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Ruske Federacije, s druge strane. Smatrajući da je interes Unije i njezinih država članica da Ukrajina, kao susjedna država, bude stabilna, može se ustvrditi da je nužno uvesti mjere ograničavanja kako bi se izvršio pritisak na Rusku Federaciju da okonča svoje aktivnosti koje ugrožavaju ili prijete teritorijalnoj cjelovitosti, suverenosti ili neovisnosti Ukrajine. U tom pogledu valja primijetiti da Sporazum o partnerstvu stranci koja želi poduzeti mjere na temelju te odredbe ne određuje obvezu prethodnog izvješćivanja druge stranke ni savjetovanja s njom kao ni obrazlaganja.

(t. 32., 33.)

2. Vidjeti tekst odluke.

t. 39.-41., 45., 50.)

3. U pogledu pak uloge koju mediji, u prvom redu audiovizualni, imaju u suvremenom društvu, moglo se predvidjeti da će široka medijska potpora djelovanjima i politikama ruske vlade kojima se destabilizira Ukrajina – a koju kroz iznimno popularne emisije pruža osoba koja je dekretom predsjednika Putina imenovana direktorom RS-a, novinske agencije koju sam tužitelj naziva „unitarnim poduzećem” Ruske Države – biti obuhvaćena kriterijem koji se odnosi na fizičke osobe koje aktivno podupiru djelovanja ili politike koje ugrožavaju ili prijete teritorijalnoj cjelovitosti, suverenosti ili neovisnosti Ukrajine.

Naime, definicija koncepta „aktivne potpore”, ne može se tumačiti drukčije nego na način da se odnosi na osobe koje, iako nisu same odgovorne za djelovanja i politike ruske vlade kojima se destabilizira Ukrajina i iako same ne provode ta djelovanja ili politike, pružaju potporu tim politikama i djelovanjima. Dotični se kriterij ne odnosi na svaki oblik potpore ruskoj vladi, već na oblike potpore koji svojom kvantitativnom ili kvalitativnom važnosti doprinose njezinim djelovanjima i politikama kojima se destabilizira Ukrajina. Tumačen, pod nadzorom suda Unije, u vezi s ciljem koji se sastoji od izvršavanja pritiska na rusku vladu kako bi je se natjeralo da prestane s navedenim djelovanjima i politikama, dotični kriterij stoga objektivno definira ograničenu kategoriju osoba i subjekata na koje se mogu odnositi mjere zamrzavanja financijskih sredstava. Prilikom tumačenja tog kriterija valja uzeti u obzir sudsku praksu ESLJP-a, koja prepoznaje nemogućnost da se prilikom uređivanja zakona postigne apsolutna preciznost, osobito u područjima u kojima se situacija mijenja ovisno o prevladavajućim mišljenjima u društvu, i koja priznaje da nužnost izbjegavanja strogosti i prilagodbe promjenama situacije podrazumijeva da mnogi zakoni posluže više ili manje nejasnim rješenjima čije tumačenje i primjena ovise o praksi. Uvjet prema kojem se zakonom trebaju jasno definirati sve povrede ispunjen je kad zainteresirana strana može iz teksta dotične odredbe, uz pomoć tumačenja koje pružaju sudovi, saznati koja djelovanja i popuštanja dovode do njezine odgovornosti.

(t. 43., 73.-76.)

4. Vidjeti tekst odluke.

(t. 52.)

5. Vidjeti tekst odluke.

(t. 61.-63.)

6. Vidjeti tekst odluke.

(t. 66., 67., 69.-72., 80.-82., 84.-88., 122.-125.)

7. Vidjeti tekst odluke.

(t. 137., 138.)

8. Vidjeti tekst odluke.

(t. 139., 145., 146.)

9. Vidjeti tekst odluke.

(t. 139., 151.)